Qorti tal-Magistrati (Malta)

Bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali

Magistrat Dr. Claire L. Stafrace Zammit B.A. LL.D.

Il-Pulizija

[Spettur Robert Said Sarreo]

vs

Antoine Giscard Nyonga

Kumpilazzjoni Numru: 358/16

Illum, 5 ta' Marzu, 2018

Il-Qorti,

Rat l-akkuzi migjuba kontra Antoine Giscard Nyonga detentur tal-karta tal-identita` Franciza bin-numru 160494300647 akkuzat talli;

1. Nhar il-10 u il-11 ta' Lulju 2016, gewwa dawn il-gzejjer, flimkien ma persuni ohra, ittanta li jwettaq frodi b'eghmil qarrieqi, billi b'mezzi kontra l-ligi jew billi ghamel uzu ta' ismijiet foloz, jew ta' kwalifiki foloz, jew billi nqeda b'qerq iehor, ingann, jew billi wera haga b'ohra sabiex igieghel titwemmen l-ezistenza ta' intraprizi foloz, jew ta' hila jew setgha fuq haddiehor jew ta' krediti immaginarji jew sabiex iqanqal tama jew biza dwar xi grajja kimerika, biex jaghmel qliegh ghalih jew ghal persuni ohra, ta' aktar minn hamest elef Euro **(€5,000)** ghad-dannu ta' George Schembri, Anton Giordimaina u/jew persuni ohra, liema frodi ma sehhx minhabba xi

haga accidentali u indipendenti mill-volonta' tieghu, u dan bi ksur ta' l-artikoli 41(1)(a), 42(d), 308, 309, 310(1)(a) tal-Kap 9 tal-Ligijiet ta' Malta.

2. U aktar talli fl-istess data, lok, hin u cirkostanzi, u fil-granet ta' qabel, flimkien ma persuni ohra, ippromova, ikkonstitwixxa, organizza jew iffinanzja ghaqda bil-hsieb li jitwetqu reati kriminali soggetti ghal pieni ta' prigunerija ghal zmien erba snin jew aktar u dan bi ksur ta' l-artikolu 83A(1) u (2);

3. U aktar talli fl-istess data, lok, hin u cirkostanzi, kien fil-pusses, jew kellu taht kontroll tieghu xi oggetti ghall-uzu fit-twettieq jew f'konnessjoni ma xi frodi, u dan bi ksur ta' l-artikoli 310 BA(1) tal-Kap 9 tal-Ligijiet ta' Malta

4. U aktar talli fl-istess data, lok, hin u cirkostanzi, ghamel, ghaddatta, jew ipprovda jew offra li jipprovdi xi oggetti meta kien jaf li dak l-oggett huwa intiz jew addattat biex jintuza fit-twettieq ta' jew f'konnessjoni ta' xi frodi, jew bl-intenzjoni li jintuza biex titwettaq frodi, jew tassisti fl-ghemil ta' frodi, u dan bi ksur ta' l-artikolu 310BA(2) tal-Kap 9, tal-Ligijiet ta' Malta

Il-Qorti giet mitluba sabiex milli tapplika il-piena skond il-ligi, tapplika wkoll l-artikoli 383, 384 u 385 tal-Kap 9 tal-ligijiet ta' Malta ghas-sigurta ta' din il-persuna/i hawn fuq indikata.

Il-Qorti giet mitluba li tohrog ordni ta' protezzjoni fil-konfront tal-persuni hawn fuq imsemmija, ai termini tal-artiklu 412(C) tal-Kap 9 tal-ligijiet ta' Malta, kemm waqt il-mori tal-kawza kif ukoll f'kaz ta' htija ma kull piena li l'Qorti jidrilha xierqa

Il-Qorti giet mitluba sabiex f'kaz ta' htija tikkundanna lill-akkuzat ghall-hlas ta' spejjes li jkollhom x'jaqsmu mal-hatra ta' esperti jew periti fil-proceduri hekk kif ikkontemplat fl-Artikolu 533 tal-Kapitlu 9 tal-Ligijiet ta' Malta
Rat il-fedina tal-imputat li hija wahda netta;

Rat l-ezami tal-imputat li wiegeb mhux hati tal-akkuzi kif dedotti kontrih;

Rat in-nota tal-Avukat Generali datata tlieta (3) ta' Jannar elfejn u sbatax (2017) fejn intalab li din il-Qorti ssib htija taht is-segwenti Artikoli tal-Ligi:-

- Fl-Artikoli 41(1)(a), 42(d), 308, 309, 310(a) tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta;
- Fl-Artikolu 83A tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta;
- Fl-Artikolu 310BA (1) tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta;
- Fl-Artikolu 310BA (2) tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta;
- Fl-Artikoli 383, 384, 385, 386 u 412C tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta;
- Fl-Artikoli 17, 31, 532A, 532B u 533 tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta.

Rat illi l-imputat ma kellux oggezzjoni li din il-Qorti tisma' u tiddeciedi dawn il-proceduri bhala proceduri sommarji;

Rat l-atti kollha tal-kawza;

Semghet it-trattazzjoni tad-difiza stante li l-prosekuzzjoni qaghdet fuq il-provi migjuba;

Ikkunsidrat:

Illi dawn il-proceduri jittrattaw fuq allegat komplicita' fi frodi mill-imputat u persuni ohra fejn dan gie allegat li assocja ruhu ma' dawn il-persuni injoti sabiex jikkommettu frodi fuq George Schembri u Anton Giordmaina meta ppruvaw ibieghu ingott tad-deheb u ghal dan hallsu s-somma ta' tletin elf ewro (€30,000) izda dawn baqghu minghajr dan id-deheb.

Illi f'dawn il-proceduri nstemghu l-allegat vittmi u cioe' George Schembri u lil Anton Giordmaina fejn huma ddikjaraw li ghandhom negozju tad-deheb fir-Rabat u li darba minnhom u cioe' f'Gunju tal-elfejn u sittax (2016) marru zewg persuni barranin fil-hanut u kellmu lil George Schembri u ppproponewlu li jbieghulu ingott tad-deheb. Hu qallhom li ried jikkonsulta mas-sieheb tieghu u cioe' Anton Giordmaina u wara li ttestjaw id-deheb u vverifikaw li huwa minnu, huma ftiehmu li jtuhom is-somma ta' tletin elf ewro (€30,000) ghalih. Dawn regghu gew darba ohra sabiex jaghlqu n-negozju u prezenti kien hemm iz-zewg allegat vittmi li minnufih hargu l-flus kontanti u wiehed minn dawn il-barranin minnufih gezwruhom gol-*foil* u halluhom fuq il-mejda.

Wara, wiehed minnhom ried imur it-*toilet* u wara li wiehed mis-shab hadu, dawn qalulhom li n-negozju mhuz ser isir u telqu 'l hemm. Wara nofsinhar cemplulhom li riedu jaghmlu dan in-negozju u ftiehmu hin izda dawn ma kinux marru. Regghu cemplulhom darb'ohra u din id-darba qalulhom li kienu gew il-pulizija u gabruhom flimkien mad-deheb li kienu ser ibieghulhom.

Dawn it-tnejn imbaghad marru jifthu l-pakkett tal-flus li sa dak il-hin kienu ghadhom ma fethux u ndunaw skont huma li kienu biss karti suwed. Huma ghalhekk cemplu lill-pulizija li dawn qalulhom li jekk jergghu jcemplu biex izommuhom bil-kliem. Dawn hekk ghamlu u meta cemplilhom wiehed minnhom li qalilhom li kien qed icempel mit-*toilet* tal-ghassa qallhom li kien ser jigi wiehed mil-Londra u kellhom ituh il-flus sabiex itihom lill-avukat

taghhom sabiex johorgu mill-habs. Fil-fatt, huma jghidu li cemplilhom wiehed u qallhom li kien hu li kien ser jigbor il-flus minghandhom u meta dan mar gie arrestat mill-pulizija. Dan effettivament kien l-imputat Nyonga li ma kienx wiehed minn dawk iz-zewg persuni li kienu marru sabiex jaghmlu n-negozju.

Instema' wkoll espert nominat mill-Qorti u cioe' lil Robert Mifsud li kellu l-inkarigu li jezamina l-UV *light* u zewg karti bojod li meta tixhed dan id-dawl jidher is-sinjal tal-ewro u li dawn gew misjuba gewwa l-kamra tal-imputat fil-lukanda Vivaldi.

Illi gie mismugh ukoll l-espert nominat mill-Qorti sabiex jezamina cellulari u zewg *micro simcards* allegatament tal-imputat u li dan hareg il-kontenut taghhom liema kontenut jinsab esebit a fol. 119 (Dok. SFS 1). Il-Qorti pero' tinnota li hafna mill-kontenut tal-messaggi huma bil-lingwa Franciza u qatt ma ntalab mill-Avukat Generali sabiex dawn jigu tradotti.

FRODI

Illi l-Artikolu 308 tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta jipprovdi testwalment:

> ***"Kull min, b'mezzi kontra l-ligi, jew billi jaghmel uzu ta' ismijiet foloz, jew ta' kwalifiki foloz, jew billi jinqeda b'qerq iehor, ingann, jew billi juri haga b'ohra sabiex igieghel titwemmen l-ezistenza ta' intraprizi foloz, jew ta' hila, setgha fuq haddiehor, jew ta' krediti immaginarji, jew sabiex iqanqal tama jew biza' dwar xi grajja kimerika, jaghmel qliegh bi hsara ta' haddiehor . . . .".***

Illi l-gurisprudenza nostrana dejjem kienet illi sabiex tissussisti r-reat ta' truffa mhix bizzejjed is-semplici gidba, izda hu necessarju u essenzjali li jkun hemm ukoll l-apparat estern li jaghti fidi u kredibilita' lil dik il-gidba.

Fil-fatt, fis-sentenza tal-Qorti tal-Appell bl-ismijiet **Pulizija vs George Manicolo (deciza 31 ta' Lulju 1998 Onor P. Vella)** intqal hekk:

> ***"Dan l-att estern jista' jiehu diversi forom, kultant anke atti teatrali. Irid ikun att, jew atti, li jimpressjonaw bniedem ta' intelligenza u prudenza ordinarja u normali, ghandhom ikunu atti frawdolenti li necessarjament iqajjmu sentiment kif hemm indikati fl-Artikolu 308 hawn fuq citat. Irid ikun hemm il-messa in xena, u ghalhekk, kif intqal, il-gideb wahedhom mhumiex sufficjenti. Iridu jkunu atti, inkluz kliem helu u perswassiv, li jwasslu lil xi hadd jemmen fl-ezistenza ta' xi haga msemmija mill-frodatur, liema haga, in realta', ma tezistix. Minbarra l-gideb ghalhekk, irid ikun hemm l-ingann, ir-raggiri jew is-simulazzjoni li jwasslu sabiex il-vittma jemmen jew ikollu fidi f'dak li qed jigi lilu mwieghed mill-frodatur. Dan l-ingann, ghalhekk, ghandu jkun akkumpanjat b'artifizji kwazi teatrali u mhux semplicement weghdiet, promessi u kliem semplici. Dan hu element ferm importanti fir-reat ta' frodi. Biex ikun hemm dawn l-artifizji, mhux bizzejjed il-kliem wahdu, izda dan il-kliem ghandu jkun elokwenti, studjat u perswassiv; ma' dan it-tip ta' kliem ghandu jkun hemm xi haga esterna li apparentement tikkonferma u tipprova l-fatti assenti, cjoe' apparat estern li jirrivesti bi kredibilita' l-affermazzjoni menzjoniera tal-frodatur.***
>
> ***Din il-messa in xena hi maghmula minn dawn l-artifizji jew raggiri idonei li jinducu u fil-fatt ikunu inducew lill-vittma fi zball u li bhala***

rizultat ta' dan l-izball, il-vittma taghmel jew tonqos li taghmel xi haga li ggibilha telf patrimonjali bil-korrispondent qligh ghall-agent frodatur."

Illi f'sentenza fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Charles Zarb** moghtija fit-22 ta' Frar 1993, il-Qorti tal-Appelli Kriminali ghamlet espozizzjoni ferm preciza, studjata u dettaljata ghar-rigward tal-elementi ta' dana r-reat. Il-Qorti bdiet sabiex esprimit ruhha b'dan il-mod ghar-rigward ta' dana r-reat fejn qalet:

"Id-delitt tat-truffa huwa l-iprem fost il-kwalitajiet ta' serq inproprji u hu dak li fl-iskola u fil-legislazzjoni Rumana kien maghruf bhala steljolat u li jikkorrispondi ezattament ghat-truffa tal-Codice Sardo, ghall-frodi tal-Kodici Toskan, ghal Engano jew Estafa fil-kodici Spanjol, ghal Bulra f'dak Portugiz, u ghal Esroquerie fil-Kodici Franciz. […] Id-disposizzjonijiet tal-Kodici taghna kienu gew mehuda minn Sir Adriano Dingli mill-paragrafu 5 tal-artikolu 430 tal-Kodici delle Due Sicilie li hu identiku hlief ghal xi kelmiet insinjifikanti ghall-Kodici Franciz (Artikolu 405) avolja dan, il-Kodici delle Due Sicile, it-truffa kien sejhilha Frodi […]. Skont gurisprudenza kostanti, l-ingredjenti tal-element materjali ta' dan id-delitt ta' truffa, huma dawn li gejjin. Fl-ewwel lok bhala suggett attiv ta' dan id-delitt jista' jkun kulhadd. Fit-tieni lok il-Legislatur, aktar mill-interess socjali tal-fiducja reciproka fir-rapport patrimonjali individwali, hawn qed jittutela l-interess pubbliku li jimpedixxi l-uzu tal-ingann u tar-raggieri li jinducu bniedem jiddisponi minn gid li fil-kors normali tan-negozju ma kienx jaghmel. Fit-tielet lok hemm l-element materjali tat-truffa u jikkommetti d-delitt tat-truffa kull min: (a) b'mezzi kontra l-ligi, jew (b) billi jaghmel uzu minn ismijiet foloz jew (c) ta' kwalifiki foloz

jew (d) billi jinqeda b'qerq iehor u (e) ingann jew 11 (f) billi juri haga b'ohra sabiex igieghel titwemmen lezistenza ta' intraprizi foloz, (g) jew ta' hila; (h) setgha fuq haddiehor jew (i) ta' krediti immaginarji jew (j) sabiex iqanqal tama jew biza dwar xi grajja kimerika, jaghmel qliegh bi hsara ta' haddiehor. [...H]u necessarju biex ikun hemm ir-reat ta' truffa, li l-manuvri jridu jkunu ta' natura li jimpressjonaw bniedem ta' prudenza u sagacja ordinarja, li jridu jkunu frawdolenti u li hu necessarju li jkunu mpjegati biex jipperswadu bl-assistenza ta' fatti li qajmu sentimenti kif hemm indikat fil-ligi. […] Dwar l-artifizzji ntqal mill-Qorti illi "hemm bzonn biex ikun reat taht l-Artikolu 308 illi l-kliem ikun akkumpanjat minn apparat estern li jsahhah il-kelma stess fil-menti tal-iffrodat. Din it-tezi hija dik accettata fil-gurisprudenza ta' din il-Qorti anke kolleggjalment komposta fil-kawza Reg vs. Francesco Cachia e' Charles Bech (03.01.1896 – Kollez.XV.350) li fiha intqal illi "quell'articolo non richiede solamente una asserzione mensioniera e falza, ma richiede inoltre che siano state impiegate, inganno, raggiro o simulazione, ed é necessario quindi che la falza asseriva sia accompagnata da qualche atto diretto a darla fede"."

Illi fid-decizjoni fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Charles Zarb** ikkwotata hawn fuq, il-Qorti tal-Appelli Kriminali ccitat lill-Imhallef Guzé Flores fejn qal illi:

"kif jidher mid-dicitura partikolari deskrittiva adoperata, hemm bzonn li tirrizulta materjalita' specifika li sservi ta' supstrat ghall-verosimiljanza tal-falsita' prospettata bhala vera u b'hekk bhala mezz ta' qerq. Ma huwiex bizzejjed ghall-finijiet ta' dak l-artikolu affermazzjonijiet, luzingi, promessi, minghajr l-uzu ta' apparat estern li jirrivesti bi kredibilita' l-affermazzjonijiet menzjonjieri tal-

frodatur. Il-ligi taghti protezzjoni specjali kontra l-ingann li jkun jirrivesti dik il-forma tipika, kwazi tejatrali, li tissupera il-kawtela ordinarja kontra s-semplici u luzingi, u li taghti lil dawk l-esterjorita' ta' verita' kif tirrendi l-idea l-espressjoni felici fid-dritt Franciz mise-en-scene".

L-istess Imhallef Flores ikompli jghid li:

"….Kwantu jirrigwarda l-element formali, cioé kwantu jirrigwarda d-dolo ta' dan ir-reat ta' truffa, jinghad illi jrid jkun hemm qabel xejn l-intenzjoni tal-frodatur li jipprokura b'ingann il-konsenja tal-flus jew oggett li jkun fi profit ingust tieghu. L-ingustizzja tal-profitt tohrog mill-Artikolu 308 tal-Kodici Kriminali fejn il-kliem "bi hsara ta' haddiehor" ma jhallux dubju dwar dan. Jigifieri biex ikun hemm l-element intenzjonali tar-reat ta' truffa, hemm bzonn li s-suggett attiv tar-reat fil-mument tal-konsumazzjoni tieghu jkun konxju tal-ingustizzja tal-profitt u b'dan il-mod il-legittima produttivita tal-profitt hija bizzejjed biex teskludi d-dolo."

Illi ghar-reat ta' approprjazzjoni indebita msemmi fin-nota ta' rinviju tal-Avukat Generali qed jigi kkwotat l-Artikolu 309 tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta li jghid hekk:

"Kull min, bi hsara ta' haddiehor, jaghmel xi qligh iehor b'qerq, mhux imsemmi fl-artikoli ta' qabel ta' dan is-sub-titolu, jehel, meta jinstab hati, il-piena tkun ta' prigunerija minn xahrejn sa sentejn jew il-multa".

Skond gurisprudenza kostanti w'anke awturi tal-ligi, l-elementi ta' dan ir-reat ta' approprazzjoni indebita huma dawn li gejjin:

1. Illi l-pussess tal-haga jkun gie trasferit lis-suggett attiv tar-reat voluntarjament mill-proprjetarju jew detentur, ikun min ikun. Jigi specifikat hawnhekk biex ma jkunx hemm ekwivocita', li l-konsenja da parti tal-proprjetarju jew detentur lill-agent jew lis-suggett attiv tad-delitt, trid tkun maghmula con l'*animo di spostarsi del posesso,* ghax altrimenti jiffugura mhux ir-reat tal-approprazzjoni indebita, imma tas-serq.

2. Illi t-trasferiment tal-pussess ma jridx ukoll ikun jimporta t-trasferiment tad-dominju, cioe' tal-proprjeta' ghaliex f'dan il-kaz ma jiffugurax l-element tal-azzjoni ndebita;

3.Illi l-oggett irid ikun mobbli;

4. Illi l-konsenjatarju in vjolazzjoni tal-kuntratt jaghmel tieghu l-haga, cioe' japproprja ruhu minnha jew ibieghha jew jiddistruggiha *a proprio comodo o vantaggio*;

5. Irid ikun hemm ukoll l-intenzjoni tas-suggett attiv tar-reat li japproprja ruhu mill-oggett li jkun jaf li huwa ta' haddiehor u finalment xi awturi jsostnu wkoll li jrid ikun hemm id-dannu patrimonjali kawzat lill-proprjetarju li fil-konfront tieghu tkun saret l-approprazzjoni ndebita.

Fuq dan il-punt din il-Qorti taghmel referenza ghas-sentenza moghtija mill-Qorti tal-Appell Kriminali nhar il-hamsa (5) ta' Marzu, 1993 fil-kawza fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Ali Abdulla Bakush** fejn dik il-Qorti ddecidiet li ma tespandix fuq dan l-ahhar element ghaliex hemm teoriji li appena s-suggett attiv

tar-reat idawwar bi profitt ghalih l-oggett, dan minnu nnifsu jkun jikkostitwixxi dannu patrimonjali. Hu x'hinu pero', jidher car li l-kuncett kollu tal-approprazzjoni ndebita huwa koncepit mhux biss fuq l-abbuz ta' fiducja imma fuq il-fatt li persuna taghmel uzu bi profitt ghaliha minn oggett li jappartjeni lil haddiheor, liema haddiehor ikun fada dak l-oggett f'idejn is-suggett passiv f'wiehed mic-cirkostanzi li jikkontempla l-Artikolu 293 tal-Kodici Kriminali.

Ghaldaqstant, b'approprazzjoni indebita wiehed jifhem li dik il-vjolazzjoni ta' dawn il-kuntratti li bbazati kif inhuma fuq il-fidjucja, jissejjah kuntratt fiducjarju u essenzjalment jikkonsisti fil-bidla tal-haga fdata ghal skop determinat.

Carrara fil-ktieb tieghu Diritto Penale (vol 4. para 284) li wkoll jissejjah dan r-reat truffa b'mod l-aktar sintetiku, jiddefinixxi dan ir-reat bhala:

> ***"la dolosa approprazione di una cosa altrui che si e' ricevuto del propretario per una convenzione non translattiva di domino e da uzo determinato."***

Essenzjalment ghalhekk l-approprazzjoni indebita ma hi xejn hlief; skond il-kliem tal-Qorti tal-Appell Kriminali fil-kawza fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Joseph Mifsud** (dec 2.12.1992); abbuz ta' fiducja li permezz tieghu wiehed jirrendi bi profitt ghalih haga li tkun giet konsenjata lilu jew fdata f'idejh b'att liberu u spontanju.

B'dan il-Qorti riedet tfisser li jrid ikun hemm konverzjoni tal-oggett fdat lilu u hemm din il-konverzjoni meta l-akkuzat ikun ircieva l-haga biex minnha jaghmel uzu determinat u minflok li jikkommettiha ghall-beneficcju tieghu stess jew jiddisponi mill-haga kuntrarjament ghall-pattijiet stipulati *in buona fede*.

Fil-fatt, **Luigi Maino** fil-ktieb tieghu Commento al Codice Penale Italiano Vol. V pg. 347 jghid li:

> ***"L'approprazione indebita si consuma col disporre delle cose contro la legge del patto stipulato a buona fede."***

Illi frankament din il-Qorti ma tistax tifhem kif bl-aktar tigbida tal-immaginazzjoni tista' tiffigura dan ir-reat ghaliex l-ebda wiehed mill-principji elenkati hawn fuq ma jinkwadra mal-fatti esposti f'dawn il-proceduri.

L-anqas jista' jinghad ghar-reat ta' frodi ghaliex ma ngabet l-ebda prova li l-imputat kien b'xi mod involut man-negozju li kien sar bejn l-erba' min-nies u l-anqas gie ippruvat minimament jekk l-imputat kienx konxju li dak li kien sar kien effettivament illegali. Fil-fatt huwa fl-istqarrija tieghu jghid illi kien ser jigbor xi flus ghal xi hadd li kien ghamel xi negozju li minhabba ragunijiet ta' visa ma setghax jigi Malta.

Nuqqas li sar f'dawn il-proceduri hu li l-prosekuzzjoni ma talbitx li ssir traduzzjoni tal-kontenut tac-cellulari u tas-*sim* fejn minn hemm seta' forsi jirrisalu ghall-mandanti.

KOMPLICITA'

Illi l-imputat gie akkuzat b'komplicita` fir-reat ta' frodi. Sabiex tezisti l-komplicità jrid ikun hemm dak illi huwa maghruf bhala *a common design* bejn l-awtur u l-komplic i. Fil-kaz in ezami l-att in kwistjoni huwa r-reat ta' frodi u li l-imputat qed jigi addebitat il-komplicita' fil-kummissjoni ta' dan ir-reat. Fil-fehma ta' din il-Qorti ma tirriżulta l-ebda prova li turi li l-imputat kien

konsapevoli tal-atti delittwuzi minn terzi persuni; ma tirrizulta l-ebda prova li turi li ghen jew assista b'xi mod sabiex jigi fformulat il-pjan sabiex jiffrodaw il-vittmi – lanqas ma tirrizulta xi prova li turi li sar xi ftehim dwarhom. Fil-ligi Maltija, il-figura ta' *accessory after the fact* li tezisti fil-ligi Ingliza ma tiffurmax parti mill-elementi inkluzi u msemmija tassattivament fil-ligi, biex ikun hemm komplicita' fir-reat (ara Appell Kriminali Inferjuri ***Il-Pulizija vs Shirley Chircop***, 6 ta' Gunju 2002). Fin-Noti tal-Professur Mamo (Pagna 126) insibu dan li gej:

> ***"Concurrence after the fact is impossible. All that comes after the event cannot be the cause thereof ... it is extraneous to its happening whatever its connection with it. Thus to receive stolen articles, or to harbour a fugitive from the prisons, or to conceal the dead body of a murdered person, cannot in themselves be considered as a participation in the respective crimes. All such actions may be, in fact, are made punishable by the law as offences 'sui generis' but it would be absurd to regard them as forms of accession to the crime. Nor can it be objected that such actions are very often but the carrying out of a previous promise; for, in any such case, the antecedent promise being made to appear, it would be such promise made before the event that would constitute complicity and not its fulfillment after the fact."***

Il-fatt li l-imputat mar jigbor il-flus minghand l-allegat vittmi ma hijiex prova tal-*common design* rigwardanti l-frodi. Il-prezenza tieghu kienet meta kollox kien *fait accompli*. Kif diga' nghad il-prosekuzzjoni ma gabet l-icken prova li l-imputat kien konxju ta' dak li kien sar qabel ma dahal fix-xena hu. Forsi verament il-mandanti dahqu bih u riedu jdahhlu persuna estranja ghall-fatti sabiex jigbor il-flus halli jekk jinqabad, ma jigix arrestat wiehed minnhom! Il-

fatt illi fil-kamra tal-imputat instabu UV *light* u karti bojod suspettuzi bl-ebda mod ma jista' jigi kkolegat mal-pjan li kellhom iz-zewg persuni li marru l-ewwel darba. L-anqas biss gew identifikati l-persuni l-ohra nvoluti jew almenu saret il-prova mill-prosekuzzjoni jekk saritx investigazzjoni sabiex dawn in-nies jinstabu.

Illi dan kollu qed jinghad ghaliex il-prosekuzzjoni trid tipprova l-kaz taghha oltre d-dubju dettat mil-ligi u mhux b'semplici suppozizzjonijiet. Fil-fatt fis-sentenza **<u>Il-Pulizija vs Alfred Attard</u>** (Qorti tal-Magistrati (Malta) Bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali, deciza 28.02.2005) intqal dan:

> ***"Qabel ma din il-Qorti ser tiddiskuti l-fatti specie tal-kawza odjerna, thoss li ghandha tfakkar lill-Prosekuzzjoni, li l-grad ta' prova li ghandha tilhaq hu dak li ma jhalli ebda ombra dettat mir-raguni u mhux xi grad ta' prova li ma jhalli ebda ombra ta' dubbju. Id-dubbji ombra, ma jistghux jitqiesu bhala dubbji dettati mir-raguni. Fi kliem iehor dak li gudikant irid jasal ghalih huwa li, wara li jqis c-cirkostanzi u l-provi kollha u b'applikazzjoni tal-buon sens tieghu ikun moralment konvint minn dak l-fatt li trid tipprova l-Prosekuzzjoni".***

Kif gie ritenut fis-sentenza **<u>Il-Pulizija vs Paul Farrugia</u>** moghtija mill-Qorti tal-Appell Kriminali nhar it-tlieta (3) ta' Marzu 2000:

> ***"Hija dejjem l-Prosekuzzjoni li trid tipprova l-elementi kollha tar-reat u dan permezz ta' provi jew diretti jew indizzjarji u sal-grad tal-konvinciment morali tal-gudikant."***

Illi pero' huwa importanti wkoll li jigi enfasizzat f'dan l-istadju dak li ntqal fis-sentenza moghtija mill-Qorti tal-Appell Kriminali nhar id-disgha (9) ta' Gunju, 1998 fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Dawood Sayed Dawood Abdel El Kaader** fejn saret referenza ghal dak li qal Lord Normand fil-kawza fl-ismijiet **Teper vs The Queen** [1952] AC 480, 489 fejn intqal:

> ***"It is also necessary before drawing the inference of the accused's guilt from circumstantial evidence to be sure that there are no other co-existing circumstances which would weaken or destroy the inference."***

Jigi rilevat li prova cirkostanzjali trid twassal ghall-prova univoka u cioe' l-unika interpretazzjoni li dik il-prova cirkostanzjali hija wahda biss u meta tali prova tkun ekwivoka, din il-prova ma jkollha ebda prova legali. Din il-Qorti taghmel referenza ghal dak li ntqal fis-sentenza fl-ismijiet **Il-Pulizija vs David Gatt** deciza mill-Qorti tal-Appell Kriminali nhar s-sbatax (17) ta' Gunju, 1998 dwar prova cirkostanzjali u cioe li:

> ***"Provi cirkostanzjali huma bhall-katina li tintrabat minn tarf ghal tarf b'sensiela ta' ghoqiedi li jorbtu ma' xulxin u li flimkien iwasslu fl-istess direzzjoni."***

Ghaldaqstant din il-Qorti ma tistax tkun moralment konvinta li l-imputat kien partecipi flimkien ma' persuni ohra sabiex jigu ffrodati dawn iz-zewg persuni li mix-xhieda taghhom kemmxejn dubjuza iktar tirrendi l-kaz tal-prosekuzzjoni mankanti minn dawk l-elementi bazici sabiex din il-kawza tirnexxi u l-elementi tar-reati addebitati lill-imputat jigu ppruvati.

Ghal dawn il-motivi l-ebda wahda mill-akkuzi kif dedotti kontra l-imputat **Antoine Giscard Nyonga** ma gew ippruvati u ghalhekk din il-Qorti qed tilliberah minnhom kollha.

Ft./Dr. Claire L. Stafrace Zammit B.A. LL.D.
Magistrat

Benjamina Mifsud
Deputat Registratur